

Cristòfol Soler, president del Parlament de les Illes Balears

“L'administració perifèrica de l'estat no té raó d'existir”

Cristòfol Soler, ex-conseller d'Economia entre 1983 i 1987, demòcrata-cristià, és des del maig de 1991 president del Parlament Balear. En aquesta entrevista opina no només sobre els aspectes autonòmics referits a les Illes, sinó de tot el que és el procés d'aprofundiment autonòmic.

Senyor president, deu anys ja d'Estatut i de Parlament. M'imagini que en fa una valoració positiva d'aquests anys, ¿no és així?

—Les coses s'han de contemplar amb una perspectiva històrica. Per primera vegada a la nostra història les Balears tenen institucions d'autogovern en comú. Tenim un Parlament que uneix les tres Illes i, al meu mode d'entendre, això ja és prou important.

Ara bé, el que tenim ¿és tot allò que volem? No. Pens que si ara haguéssim de començar tot el procés (autonòmic) crec que mai no s'acceptaria la via de l'article 143. Però també hem de ser conscients que en aquells moments, a l'any 1983, no hi havia el sentiment de poble que hi ha ara i les circumstàncies eren molt distintes. Fins a l'autonomia l'únic que teníem en comú les Illes era la Diputació, que va tenir sens cap dubte una influència nefasta per a Menorca, Eivissa, Formentera i, fins i tot, per a la part forana de Mallorca. Partíem d'unes condicions en què no hi havia ni la més mínima estructuració de país. Crec que en aquests moments les coses han canviat molt.

—Vostè diu que hi ha més sentiment de poble o de país i que ara no s'acceptaria la via de l'article 143, però en canvi s'accepta majoritàriament el Pacte Autonòmic, ¿no suposa això perpetuar les Illes dins el grup de les autonomies amb menys autogovern?

—Del Pacte Autonòmic se'n poden fer dues valoracions. Una, la radical, que és la de dir que és una porta que se'ns tanca per sempre i que no es podrà augmentar l'àmbit competencial de la comunitat autònoma. I l'altra, la que feim nosaltres: durant deu anys ens hem trobat sempre amb una paret que és el Govern de Madrid; ara per primera vegada es pot fer una passa endavant. ¿Vol dir això que es tanca definitivament la qüestió competencial? No. De cap manera. Nosaltres tenim

per objectiu bàsic que vagi endavant la reforma de l'Estatut aprovada pel Parlament la segona legislatura (que, en síntesi, aprovava les competències de Balears a les comunitats del 151, a més d'introduir el concert econòmic). El que passa és que aquesta reforma, ara mateix, no seria possible que s'aprovés en el Congrés. Esperam que una vegada passades les eleccions es torni a plantejar el tema de la reforma de l'Estatut.

—¿Un hipotètic govern del PP seria més sensible a les peticions de reforma de l'Estatut de Balears, en els termes que l'aprova el Parlament Balear l'any 91?

—Nosaltres no hem volgut de cap manera retirar, com demanava el PSOE, la proposta de reforma. I em consta que el nostre partit, en l'àmbit estatal, n'està assabentat. Pens que hi hauria una sensibilitat distinta (amb un govern del PP) i crec que seria viable (la reforma de l'Estatut), tot i que hi ha qüestions com la del concert econòmic que s'haurien de negociar. Del que estic segur és que no hi hauria un rebuig total i absolut com ara existeix.

—Recentment el Congrés ha aprovat demanar al Govern espanyol que protegeixi Ses Salines d'Eivissa, contra la decisió que havia pres el Parlament el passat desembre. ¿Creu que és un menyspreu a la sobirania del Parlament?

—Sens cap dubte. A vegades es diu que es tracta d'un tema especial. No, al marge de la qüestió que sigui, això és un greu atemptat contra la sobirania del Parlament de Balears. I crec que seria el mateix encara que es tractés d'un altre tema.

La nostra idea és utilitzar tots els instruments necessaris per defensar la sobirania del Parlament de Balears, en el sentit de posar tots els recursos que siguin necessaris per atacar frontalment aquesta decisió del Congrés dels Diputats.

El que haurien d'haver fet és acceptar les regles del joc i acudir al Constitucional, però no emprar aquesta via. Així s'obri un

greu precedent ja que sempre hi haurà una directiva europea o una altra norma que permeti al Govern actuar directament en temes competencials de les comunitats. Avui ha estat un tema d'espais naturals. Demà en pot ser qualsevol altre. I això és molt greu.

—Administració única, ¿totalment d'acord?

—Totalment d'acord. Suposa una actitud de rebuig davant les CCAA el fet de no considerar-les adequades per a exercir determinades qüestions. En aquests moments pens que l'administració perifèrica de l'Estat no té raó d'existir, les competències de la qual haurien de ser assumides per les CCAA.

El fet de plantejar reticències davant aquest tema és producte d'una visió purament centralista del que és l'estat espanyol. L'administració única és necessària no només per qüestions d'estalvi econòmic, sinó perquè també suposa un respecte més gran al que és un estat descentralitzat.

—Aquests dies torna a parlar-se molt de la cessió del 15% de l'IRPF. Des d'òptiques més nacionalistes es reclama el concert. Vostè que va ser conseller d'economia, ¿com veu el tema?

—Per mi l'ideal és el concert econòmic. Igual que el té Navarra, que té la sort que no tenim els altres. La cessió del 15% d'IRPF només és apanyar un poc la qüestió. No obstant, i tenint present la situació de la qual partim... el 15% d'IRPF, ¿demà mateix! No tenc cap dubte.

És molt mal de fer passar comptes amb Madrid. Val més sempre ser nosaltres els qui passem comptes amb ells i no ells amb nosaltres.

La cessió del 15% de l'IRPF és important. És una via que ajudaria bastant a solventar la situació financera actual, però no és l'objectiu bàsic que ha de tenir l'administració de la nostra comunitat en aquests moments.

—Tant vostè amb les seves manifesta-

“La cessió del 15% de l'IRPF només és apanyar un pauc la qüestió. L'ideal és el concert econòmic.”

JOAN CELIÀ

cions que fa ara com molts dels seus companys del partit a Balears, consideren que una hipotètica victòria del PP milloraria l'aprofundiment del fet autonòmic en general, i en concret a Balears. ¿Tanta capacitat d'influència tenen a l'aparell central del seu partit? ¿Podran canviar el seu partit, tradicionalment no massa sensible a qüestions nacionals o autonomistes?

—Crec que en aquests moments tenim persones amb pes en l'àmbit estatal que tenen una òptica molt distinta a la del PSOE (en matèria autonòmica). Però no és que jo confii només en la gent de Madrid, sinó que tenc plena confiança en persones que provenen dels àmbits autonòmics. Per exemple el president Canelas avui en dia té un pes important a escala estatal com per empènyer en aquestes qüestions.

Tenc confiança en els dos aspectes: en un canvi de sensibilitat dels dirigents estatals (del PP) i en les persones que tenen responsabilitats a les autonomies i que ara tenen més pes dins el partit (PP) que, per exemple, tenien (els dirigents autonòmics) en el temps d'UCD.

—Des de l'òptica clarament autonomis-

ta en la qual vostè es manifesta, ¿què li semblen les manifestacions de certs personatges polítics amb responsabilitat autonòmica, com és ara el Sr. Rodríguez Ibarra, que es queixen de la suposada insolidaritat d'allò que ell anomena les regions riques?

—Aquesta gent està pràcticament en el segle XIX. Record que quan vaig viatjar (com a president del Parlament) a Extremadura vaig poder estar prop d'una hora amb Rodríguez Ibarra. Sé el que pensa i... ¡en fi! M'estim més... (rialles), ¡donaria per a tota una entrevista aquest sol tema!

Tot això són postures més d'allò de *Espanya, una, grande y libre* que postures ajustades a la realitat d'avui en dia. Record que es plantejaren (durant la visita) qüestions referides a la llengua, i de cap manera entenen aquest tema. Aquesta gent viuen dins una altra mentalitat que per mi és més pròpia del segle passat que d'avui en dia.

I del tema de la solidaritat jo he de dir que com a demòcrata-cristià que som hi crec. El que passa és que també s'ha estat abusant. En veure-la situació econòmico-financera de la nostra comunitat, amb la

quantitat de doblers que se'n van i els pocs que tornen..., a vegades et plantejges que a això de la solidaritat s'ha de posar un límit. A més, si viatges i veus com s'estan invertint els recursos d'aquesta solidaritat... ¡en fi!, s'arriben a extrems absurds. El que s'hauria de fer és una reforma total del finançament de les CCAA.

—L'autonomia, ¿ha de ser per a tothom?

—Jo veig comunitats, a la Península, amb poca vocació autonòmica. Aquestes, si volen quedar estructurades d'una altra manera que ho facin. Les comunitats que tenen vertadera vocació autonomista, i Balears sens dubte és una d'elles, han de poder anar avançant (per elles mateixes) i no a remolc de determinats lloc on l'autonomia és tan freda que no és sentida ni tan sols pels que estan al front d'elles. Aquestes són autonomies plantejades, més que res, per aconseguir els recursos fruit de la solidaritat, que per ells això és l'únic que justifica l'autonomia. ¡Que vagin per altres camins!, sempre hi haurà fórmules per poder quedar enganxats a l'estat.

Miquel Payeras